

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 23 0 Rs 037719 19 Rev
Sarajevo, 08.12.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Radenka Blagojevića, kao predsjednika vijeća, Mirjane Dević i Jasne Mujanović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja-protivtuženog A.P. iz V.K. (dalje tužitelj), kojeg zastupa punomoćnik advokat Suad Velić iz Velike Kladuše, protiv tuženog-protivtužitelja JKUP „Komunalije“ doo Velika Kladuša (dalje tuženog) koga zastupa punomoćnik, Edina Huskić advokat iz Cazina, a u revizionom postupku Dženajila Dizdarević Pajazetović, advokat iz Velike Kladuše, radi poništenja odluke o razrješenju direktora i isplate, vs. po tužbi 122.070,32 KM, a po protutužbi vs. 51.000,00 KM, odlučujući o revizijama tužitelja i tuženog izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću broj: 23 0 Rs 037719 18 Rsž od 17.09.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 08.12.2020. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizije se odbijaju.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova postupka nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Velikoj Kladuši broj: 23 0 Rs 037719 17 Rs od 14.05.2018. godine donesena je odluka koja glasi:

„Usvaja se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi: „Utvrđuje se da je Odluka tuženog o razrješenju direktora JKUP „Komunalije“ d.o.o. Velika Kladuša br. 095-06/2016 od 28.11.2016. godine i Odluka broj 02-06/2017 od 19.01.2017. godine kojom je odbijen prigovor A.P. kao neosnovan i potvrđena odluka tuženog o razrješenju direktora JKUP „Komunalije“ d.o.o. Velika Kladuša br. 095-06/2016 od 28.11.2016. godine nezakonite, te se iste poništavaju.“

Djelimično se usvaja tužbeni zahtjev tužitelja pa se tuženi JKUP „Komunalije“ d.o.o. Velika Kladuša obavezuje da tužitelju A.P., sin Z. isplati na ime otpremnine po Menadžerskom ugovoru o položaju, ovlaštenjima, pravima i obavezama direktora društva br. 067-03/16 od 30.09.2016. godine isplati iznos od 122.070,32 KM za zakonskom zateznom kamatom počev od 03.03.2017. godine pa do isplate, kao i da tužitelju naknadi troškove postupka u iznosu od 7.367,20 KM, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok se u preostalom dijelu tužbeni zahtjev po osnovu položajnog dodatka u iznosu od 11.489,13 KM, odbija.

Odbija se protutužbeni zahtjev tužene koji glasi: „Utvrđuje se da je pravno ništavan Menadžerski ugovor o položaju, ovlaštenjima, pravima i obavezama direktora društva

zaključen dana 30.09.2016. godine između protivtužitelja-tuženika JKUP „Komunalije“ d.o.o. Velika Kladuša, zastupan po predsjedniku privremenog Nadzornog odbora društva S.K. i protivuženika-tužitelja A.P. i isti ne proizvodi nikakve pravne posljedice.“ Odbija se protutužbeni zahtjev tužene koji glasi: „Poništava se Menadžerski ugovor o položaju, ovlaštenjima, pravima i obavezama direktora društva zaključen dana 30.09.2016. godine između protivtužitelja-tuženika JKUP „Komunalije“ d.o.o. Velika Kladuša, zastupan po predsjedniku privremenog Nadzornog odbora društva S.K. i protivuženika-tužitelja A.P. i isti ne proizvodi nikakve pravne posljedice.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj: 23 0 Rs 037719 18 Rsž od 17.09.2019. godine odlučeno je:

„Žalba se djelimično uvažava, a prvostepena presuda:

- preinačava u odluci o tužbenom zahtjevu u drugom stavu izreke, tako da se odbija tužbeni zahtjev za isplatu otpremnine u iznosu 122.070,32 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 03.03.2017. godine do isplate i zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu 7.367,20 KM,
- preinačava u odluci o protivtužbenom zahtjevu u trećem stavu izreke, tako što se utvrđuje da je ništava samo odredba čl. 13. stav 4. Menadžerskog ugovora o položaju, ovlaštenjima, pravima i obavezama direktora društva zaključenog dana 30.09.2016. godine, a u preostalom dijelu žalba odbija i potvrđuje dio odluke o odbijanju zahtjeva za poništenje preostalog dijela Menadžerskog ugovora, (osim poništenog čl.13. st.4)

Žalba se odbija kao neosnovana a prvostepena presuda potvrđuje u odluci o usvajanju tužbenog zahtjeva za utvrđenje nezakonitim i poništenja dvije odluke tuženika označene u izreci (iz stava prvog izreke)

Žalba se odbacuje protiv odluke o odbijanju dijela tužbenog zahtjeva za isplatu iznosa 11.489,13 KM

Žalba se uvažava a prvostepena presuda ukida u odluci o odbijanju protivtužbenog zahtjeva za poništenje Menadžerskog ugovora (četvrti stav izreke).

Obavezuje se tužitelj da tuženiku naknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 11.090,00 KM u roku 15 dana od dana dostave ove presude.“

Protiv drugostepene presude reviziju su blagovremeno izjavili tužitelj i tuženi.

Tužitelj je izjavio reviziju u odbijajućem dijelu i to zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i prekoračenja tužbenog zahtjeva, uz zahtjev za naknadu troškova za sastav revizije u iznosu od 1.263,60 KM, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i potvrdi prvostepena presuda, uz naknadu troškova cijeloga postupka ili da se pobijanu presudu u odbijajućem dijelu tužbenog zahtjeva ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi je izjavio reviziju u dosuđujućem dijelu i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da ovaj sud reviziju usvoji, pobijanu presudu preinači i u cijelosti odbije tužbeni zahtjev ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u podnesenom odgovoru na reviziju osporio je revizijske prigovore i predložio je da se revizija odbije.

Tužitelj nije podnio odgovor na reviziju.

Ispitujući drugostepenu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15– dalje: ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizije nisu osnovane.

Neosnovan je prigovor revidenata da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka, koja je bila od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Suprotno prigovoru revidenata, prvostepeni sud je ocjenu izvedenih dokaza izvršio u skladu sa odredbom člana 8. ZPP cijeneći svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno, pa tako i nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke i iskaze saslušanih svjedoka, pri čemu ta ocjena dokaza nije bila arbitrarna, kako je to pravilno zaključio u razlozima svoje odluke i drugostepeni sud. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može osnovano suprotstaviti svoju ocjenu dokaza, pogotovo kada ova uključuje u sebi i prigovore činjenične prirode, koji se u revizijskom postupku ne mogu isticati (član 240. stav 2. ZPP).

Suprotno prigovoru revidenta-tuženog obrazloženje drugostepene presude po svom sadržaju odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP, to ne stoji prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP.

Kako u postupku pred nižestepenim sudovima nisu učinjene povrede odredaba parničnog postupka na koje je ukazala revizija, to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Bez osnova je i revizijski prigovor revidenta- tužitelja da je drugostepeni sud odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva za isplatu otpremnine donio uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, odredbi člana 27. Zakona o radu Federacije BiH („Službene novine F BiH“, broj 62/15).

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova, za koja je vezan ovaj revizijski sud, proizilazi, da je Odlukom privremenog nadzornog odbora broj: 078-06/16 od 26.08.2016. godine tužitelj imenovan za direktora tuženog, da je Općinski načelnik Općine Velika Kladuša dao suglasnost broj advokat 02-05-2687/16 od 30.08.2016.

godine za imenovanje tužitelja na poziciju direktora, da je tužitelj sa tuženim zaključio Menadžerski ugovor o položaju, ovlaštenjima, pravima i obavezama direktora društva broj 067-03/16 od 30.09.2016. godine, da je Odlukom o razrješenju dužnosti Privremeni nadzorni odbor tuženog broj 095-06/2016 od 28.11.2016. godine, na koji je Općinski načelnik dao suglasnost, razriješen tužitelj dužnosti direktora zbog kršenja važećih zakonskih propisa u periodu od 27.02.2013. do 13.02.2015. godine, da je tužitelj na Odluku o jednostranom raskidu menadžerskog ugovora od 23.12.2016. godine i Odluke o razrješenju od 21.12.2016. godine uložio prigovor, da je Odlukom Privremenog nadzornog odbora broj 02-06/2017 od 19.01.2017. godine prigovor odbijen kao neosnovan, da je tužitelj obavljao dužnost direktora u kontinuitetu od 17.12.2004. godine kao v.d. direktor, a 04.02.2011. godine je imenovan za direktora tuženog na period od 4 godine, da je po isteku mandata imenovan za v.d. direktora, te da je na poziciju direktora izabran 26.08.2016. godine, da je tužitelj sa tuženom zaključio Ugovor o radu na neodređeno vrijeme dana 23.03.2011. godine, da je članom 2. Ugovora utvrđeno da radni odnos tužitelja počinje sa danom 04.02.2011. godine, te da se raspoređuje na radno mjesto direktora preduzeća.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev zaključivši da tuženi nije dokazao da je tužitelj nakon imenovanja tj. od 30.09.2016. godine, pa do razrješenja 28.11.2016. godine počinio bilo kakvo nepravilnost kao direktor odnosno da su postojali opravdani razlozi za razrješenje tužitelja sa pozicije direktora. Prvostepeni sud je zaključio da se radi o menadžerskom ugovoru iz člana 264. stav 3. Zakona o privrednim društvima Federacije BiH, te da ugovorena otpremnina iz Ugovora ima svojstvo naknade štete tužitelju u slučajevima da tuženi otkáže Ugovor o radu bez krivice tužitelja, pa je obavezao tuženog da tužitelju isplati otpremninu ugovorenu članom 13. stav 4. Menadžerskog Ugovora. Istovremeno je odbijen protivtužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je menadžerski ugovor ništavan u smislu odredbe člana 103. stav 1. Zakona o radu budući da tuženi nije dokazao da je zaključeni Ugovor protivan prinudnim pravnim propisima. Također je odbijen i protivtužbeni zahtjev da se Ugovor poništi u smislu odredbe člana 111. ZOO iz razloga jer tuženi nije dokazao da je Ugovor zaključen od strane osobe koja nije ovlaštena za zaključenje ugovora.

Odlučujući o žalbi tuženog drugostepeni sud je žalbu djelomično uvažio, preinačio prvostepenu presudu tako da je odbio zahtjev tužitelja za isplatu otpremnine imajući u vidu odredbe člana 27. Zakona o radu, odnosno da je tužitelj bio u stalnom radnom odnosu kod tuženog, da se Ugovor koji je zaključio sa tuženim dana 30.09.2016. godine ima smatrati Ugovorom o radu, a ne Menadžerskim ugovorom, te da u slučaju jednostranog raskida Ugovora imaju se primijeniti odredbe Zakona o radu. Istovremeno je djelomično usvojio žalbu tuženog u dijelu odluke o protivtužbenom zahtjevu našavši da je član 13. stav 4. Menadžerskog ugovora kojim je ugovorena otpremnina ništavan u smislu odredbe člana 103. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima budući da je protivan odredbi člana 27. Zakona o radu. U preostalom dijelu drugostepeni sud je žalbu tuženog odbio našavši da je pravilan zaključak prvostepenog suda da tuženi nije dokazao da postoje razlozi zbog kojih bi tužitelj bio razriješen dužnosti direktora.

Neosnovan je prigovor revidenta – tužitelja da je drugostepeni sud odluku o odbijanju tuženog zahtjeva za isplatu otpremnine zbog jednostranog raskida ugovora donio uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Suprotno prigovoru revidenta-tužitelja, po mišljenju ovog suda, pravilan je zaključak drugostepenog suda da se u konkretnom slučaju radi o Ugovoru o radu kako to imaju u vidu odredbe člana 27. Zakona o radu F BiH.

Naime, odredbama člana 27. Zakona o radu F BiH je propisano da direktor funkciju može obavljati u radnom odnosu ili bez radnog odnosa, u skladu sa pravilnikom o radu, da radni odnos može zasnovati na određeno i na neodređeno vrijeme, te da u slučaju kad direktor obavlja poslovodnu funkciju bez radnog odnosa prava i obaveze se uređuju ugovorom, u skladu sa općim aktima poslodavca. Dakle, Zakon o radu propisuje tri mogućnosti radnog angažovanja direktora, zasnivanjem radnog odnosa na neodređeno vrijeme, zasnivanjem radnog odnosa na određeno vrijeme i angažman bez zasnivanja radnog odnosa, zaključivanjem ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima. Direktor može, po zakonskom utvrđenju obavljati poslovodnu funkciju i bez radnog odnosa, ali ne bez pravnog odnosa s poslodavcem. Pravni osnov angažmana direktora bez zasnivanja radnog odnosa je ugovor o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima. Ovaj ugovor je zapravo menadžerski ugovor, kojim poslodavac povjerava direktoru rukovođenje sa odgovarajućim ovlaštenjima i odgovornostima, te pravima i obavezama po osnovu rada. Kako je dakle, u konkretnom slučaju utvrđeno da je tužitelj Ugovorom o radu kojim je raspoređen na radno mjesto direktor zaključio radni odnos na neodređeno vrijeme, to samim tim ugovor koji je zaključio tužitelj ima se smatrati kao Ugovor o radu, a ne kao Menadžerski ugovor kako to tvrdi revident, pa u toj situaciji u slučaju jednostranog raskida ugovora imaju se primijeniti odredbe Zakona o radu, a ne Zakona o obligacionim odnosima, a kako to pravilno i zaključuje drugostepeni sud dajući kroz obrazloženje svije odluke potpune i pravilne razloge koje prihvata i ovaj sud. Isto tako pravilan je zaključak drugostepenog suda da je član 13. stav 4. Menadžerskog ugovora protivan prinudnim pravnim propisima odredbama člana 27. Zakona o radu F BiH i kao takav ništav u smislu odredbe člana 103. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

Suprotno prigovoru revidenta-tuženog nižestepeni sudovi su pravilnom primjenom materijalnog prava donijeli odluku o usvajanju tužbenog zahtjeva za poništenje odluka o razrješenju tužitelja sa pozicije direktora zaključivši da tuženi nije dokazao da je tužitelj u periodu od imenovanja, pa do razrješenja sa dužnosti direktora učinio povredu radne dužnosti koje su bile takve prirode zbog čega je bio razriješen sa pozicije direktora.

Ovo stoga jer osnovom izvedenih dokaza tuženi nije dokazao da je tužitelj učinio povredu dužnosti koje mu se stavljaju na teret, odnosno da zbog neizvršavanja ili nemarnog vršenja dužnosti od strane tužitelja, kao direktora, nije mogao izvršavati radne zadatke ili da je izvršavanje zadataka bilo otežano, niti da mu je uslijed nezakonitog i nesavjesnog ili nepravilnog rada, ili prekoračenja ovlaštenja od strane tužitelja nastala ili mogla nastati šteta, a samim tim ni da postoji osnov za donošenje odluke o razrješenju direktora prije isteka mandata, kako to pravilno zaključuju i nižestepeni sudovi dajući

kroz obrazloženje svojih odluka potpune i pravilne razloge koje u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Ostali revizijski navodi nisu od odlučnog značaja za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari (čl. 231. u vezi sa čl. 253. ZPP), pa ih sud kao takve nije posebno obrazlagao.

Kako ne stoje revizijski razlozi, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je primjenom odredbe člana 248. revizije tužitelja i tuženog valjalo odbiti.

Neosnovani su zahtjevi tužitelja i tuženog za naknadu troškova postupka nastalih u povodu revizije (troškovi za sastav revizije), jer u revizijskom postupku nisu uspjeli, pa je primjenom odredbe iz člana 397. stav 1. u vezi člana 386. stav 1. ZPP valjalo odlučiti kao u drugom stavu izreke ove presude.

Neosnovan je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer ova procesna radnja nije bila neophodna za vođenje parnice (član 397. stav 1. u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP), pa je odlučeno kao u stavu drugom izreke.

Predsjednik vijeća
Radenko Blagojević, s.r.